

Zpráva o případech bez nápravy

podle § 24 odst. 1 písm. b) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv

Vyrozumívám Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky o případech, v nichž se mi nepodařilo dosáhnout dostatečných opatření k nápravě, přestože jsem vyrozuměl nadřízený úřad nebo vládu nebo jsem svá zjištění ze šetření zveřejnil podle § 20 zákona o veřejném ochránci práv.

A. Průkaz osoby se zdravotním postižením (sp. zn. 1040/2024/VOP)

Posudek o zdravotním stavu je stěžejním podkladem pro rozhodování o průkazu osoby se zdravotním postižením. Proto má být jednoznačný, úplný a přesvědčivý. Posudek musí vysvětlit rozporné informace obsažené v lékařských zprávách a dostatečně vyhodnotit schopnost spolehlivé orientace v domácím prostředí a v exteriéru.

Stěžovatelka se na ochránce obrátila kvůli změně nároku na průkaz pro svého syna ze ZTP/P na TP. Namítala, že jeho zdravotní stav se nezměnil a pro diagnostikovaný dětský autismus by měl mít i nadále nárok na průkaz označený symbolem ZTP/P.

Ochránce šetřením dospěl k závěru, že Ministerstvo práce a sociálních věcí při rozhodování o nároku na průkaz osoby se zdravotním postižením vycházelo z posudku o zdravotním stavu, který nebyl dostatečný a úplný. Ochránce konstatoval, že posudková komise se nezabývala protichůdnými tvrzeními o zdravotním stavu chlapce uvedenými v posudkové dokumentaci, nevysvětlila, proč svůj závěr o nároku na průkaz TP opřela pouze o výsledek konzilia dětské nemocnice a proč zprávy psychiatricky, která má chlapce v péči dlouhodobě, nevzala v potaz. Posudková komise se dle ochránce podrobněji nezabývala ani chlapcovými projevy a schopnostmi orientace ve známém prostředí, neobvyklých situacích a rovněž v exteriéru.

Ochránce proto požádal ministra práce a sociálních věcí, aby zrušil rozhodnutí ministerstva o změně nároku na průkaz v přezkumném řízení. Ministr považoval za dostatečné, že případ projednala jeho rozkladová komise. Ta však neshledala žádné pochybení. Ministr ochránci nevyhověl.

B. Ministerstvo spravedlnosti chybovalo, když zastavilo přestupkové řízení se znalkyní. Ministr přes svůj slib dokonce proměškal lhůtu na přezkum (sp. zn. 16261/2022/VOP)¹

Ministerstvo spravedlnosti podle zjištění zástupce ombudsmana několikrát chybovalo při prověřování stížnosti na soudní znalkyni z oboru psychiatrie. Na tu si u ministerstva stěžoval muž s duševním onemocněním, kterého i na základě posudku znalkyně poslal soud do nedobrovolné hospitalizace. Zástupce ombudsmana zjistil, že ministerstvo nevypořádalo jednotlivé námítky stěžovatele. Nezabývalo se například tím, že znalkyně v posudku uvedla nepodložená tvrzení nebo nevzala v potaz zprávu ošetřující

1 Tisková zpráva ze dne 7. srpna 2024 a dokumenty ze šetření jsou dostupné zde: <https://www.ochrance.cz/aktualne/ministerstvo-spravedlnosti-chybovalo-kdyz-zastavilo-prestupkove-řízení-se-znalkyni-ministr-pres-svuj-slib-dokonce-promeskal-lhutu-na-prezkum/>.

psychiatricky. Ministerstvo spravedlnosti navíc nerozhodlo o stížnosti muže v předepsané šedesátidenní lhůtě. Protože ministr nakonec nestihl případ přezkoumat, rozhodl se ombudsman o kauze informovat veřejnost.

„S problémy při prověřování práce znalců se ministerstvo potýká dlouhodobě. V tomto případě ministerstvu půl roku trvalo, než se znalkyně zahájilo přestupkové řízení. Podle zákona na to má třicet dní. Průtahy mělo také v samotném přestupkovém řízení a překročilo i lhůtu pro vydání rozhodnutí,“ popsal zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm. Zdůraznil, že posudek znalkyně měl výrazný dopad na život stěžovatele: *„Právě i kvůli závěrům znalkyně o nebezpečnosti stěžovatele jej soud nechal hospitalizovat,“* uvedl Schorm.

Ministerstvu kromě průtahů vytkl, že se nevypořádalo se všemi námitkami uvedenými ve stížnosti. Muž ve svém podání například upozorňoval, že znalkyně určila jeho diagnózu pouze na základě hodinového vyšetření a nevypořádala se ani se závěry aktuálního vyjádření ošetřující psychiatricky, která má stěžovatele ve své péči již několik let.

„Ministerstvo mělo zohlednit skutková tvrzení stěžovatele a v rámci přestupkového řízení jejich pravdivost ověřit. Ministerstvo ale v přestupkovém řízení vyšlo pouze z tvrzení obviněné znalkyně, která jsou ovšem v přímém rozporu s tvrzeními stěžovatele,“ zhodnotil zástupce ombudsmana.

Zástupce ombudsmana také upozornil, že dva roky nefungovala elektronická evidence znaleckých posudků. Ta přitom měla s novým zákonem o znalcích již od ledna 2021 nahradit znalecké deníky. Evidenci ministerstvo spustilo až o téměř dva roky později, v prosinci 2022. Ministerstvo spravedlnosti nevyžaduje, aby znalci posudky za chybějící roky doplnili.

„Ministerstvo nebylo schopné zajistit včasné spuštění elektronické evidence. Po určité období zcela rezignovalo na získávání údajů od znalců a na dohled. V případě našeho stěžovatele tak ministerstvo nemělo ani přehled o činnosti znalkyně,“ shrnul Schorm a popsal také závěrečnou dohru šetření: *„Ministr spravedlnosti přislíbil, že postup ministerstva při projednávání přestupku znalkyně prověří. Kvůli zdržení při předávání spisu v rámci ministerstva ale uplynula lhůta pro zahájení přezkumu.“*

Brno 29. října 2024

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(elektronicky podepsáno)